

Психологічна підтримка та розвиток життєстійкості студентів-психологів під час дистанційних занять з психології

Миттєвість історичних, економічних, епідеміологічних змін та ситуацій вражає і сучасна вітчизняна освітня система миттєво переналаштовується, відповідаючи сучасним вимогам, частіше за все певними реформами. Однак за цією системою стоять люди – викладачі (доценти, професори) та студенти, які занурені у неї безпосередньо та наповнюють її змістом.

Проблема проведення дисциплін з психології в онлайн-режимі полягає у тому, що викладачі повинні зберегти стандарти викладання, виховувати, навчати, розвивати, а умови змінені, як в середовищі викладача, так і в середовищі студента. І цей беззаперечний факт потрібно враховувати.

Паралельно виникають питання проблеми відповідальності учасників віртуального педагогічного процесу в умовах карантину – викладача та студента. У проблемі відповідальності викладача за педагогічну роботу прихована проблема якості надавання освітніх послуг.

І головне, накладається проблема життєвої стійкості до неспецифічного режиму роботи. Дистанційні межі ніби зблизили викладачів та студентів через різні онлайн-платформи для віртуальних зустрічей, смартфони тощо, та зробили їх доступними увесь час. Тому проблема життєвої стійкості в умовах карантину стосується усіх учасників педагогічного процесу, проте особливої психологічної підтримки потребують саме студенти.

Розглянемо поняття «педагогічного процесу», що розуміється як спеціально організована, цілеспрямована взаємодія педагогів і вихованців (студентів – авт. зауваження), метою якої є вирішення освітніх проблем і розвиток особистості [2], на нашу думку, йдеться не тільки про розумовий розвиток, а й про розвиток усіх внутрішніх сфер особистості – когнітивної, емоційної, мотиваційної сфер особистості тощо. Підласий І.П. [3] зазначає, що педагогічний процес – це процес, у якому соціальний досвід переплавляється в якості особистості. Науковець зазначає, що предметом педагогічного процесу виступає формування людини, яка на відміну від педагога перебуває на більш ранній стадії свого розвитку і не володіє необхідними для дорослої людини знаннями, вміннями, навичками, досвідом. Своєрідність об'єкта педагогічної діяльності полягає також у тому, що він розвивається не у пропорційній залежності від педагогічного впливу на нього (та психологічної підтримки під час карантину), а за законами, які властиві його психіці, – особливостями сприйняття, розуміння, мислення, становлення волі, характеру, а зараз й особливостями життєстійкості. І уся ця своєрідність внутрішнього світу

студента з усіма його видами та рівнями здібностей повинна враховуватись в сучасних умовах дистанційного навчання.

Науковці (Варій М.Й., Ягупов В.В., Підласий І.П.) розуміють педагогічний процес як активний процес, в якому взаємодіють суб'єкти та об'єкти навчання й виховання. Під час цього процесу, що має характер цілеспрямованого та організованого, здійснюється як навчальна, так і виховна діяльність, що з психологічної точки зору має двосторонній взаємозв'язок учасників. А в умовах дистанційного навчання під час карантину усе це зберігається та додається складова психологічної підтримки в екологічній формі з боку викладачів – фахівців з галузі психології під час власних занять зі студентами.

Потрібно зазначити, що ефективність педагогічного процесу може залежати від стосунків викладача та студента. Власне, так само може й залежати ефективність психологічної підтримки під час занять. Така взаємна, адекватна активність, двостороння співпраця між викладачем та студентом у процесі онлайн-спілкування, в процесі педагогічної взаємодії дозволяє студентам краще розкритись, а викладачу-психологу зрозуміти особливості життєстійкості студента

Поняття «життєстійкість» розумілась С. Мадді як міцність, витривалість. Іншими словами, життєстійкість – це міра здатності особистості витримувати стресову ситуацію, зберігати внутрішню збалансованість та при цьому не знижувати успішність діяльності. Сучасний психологічний словник розглядає «життєстійкість» як здатність нормально функціонувати та розвиватись, незважаючи на явно несприятливі умови [1, с. 193], або наразі умови, до яких потрібно швидко пристосовуватись під час карантину.

Отже, як з педагогічної точки зору, так і з психологічної точки зору викладачам вищих навчальних закладів необхідно знайомитись з індивідуально-психічними особливостями об'єктів дистанційного навчально-виховного впливу. Потрібно враховувати й мати адекватне безоціночне ставлення не тільки до загальних чи типових особливостей, а й до національних, регіональних, професійних особливостей студентів (учнів, вихованців), враховувати різний життєвий досвід, рівні підготовленості, освіченості та прагнення проявити себе у навчальній діяльності. Та ключовим в опосередкованій психологічній підтримці під час онлайн-занять є позитивний двосторонній характер, що впливає на розвиток життєстійкості.

Література

1. Большой психологический словарь: словарь / общ. ред. Б.Г.Мещеряков, В.П. Зинченко. 4-е изд. Москва: АСТ МОСКВА; СПб: Прайм-Еврознак, 2009. 811 с.
2. Психологія та педагогіка – онлайн-підручник - URL: https://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/index.html
3. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник. Київ.: Либідь, 2002. 560 с. - URL: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=23